

Zpráva o činnosti národního korespondenta pro boj proti daňové kriminalitě za rok 2018

Daňovou kriminalitu v roce 2018 lze charakterizovat shodně s předchozími obdobími jako závažný negativní společenský fenomén s významnými dopady na ekonomiku státu.

Daňová kriminalita v roce 2018 (podle policejních statistik)

	Zjištěno	Škoda (v tis. Kč)
Zkrácení daně (§ 240)	1296	3 746 824
Neodvedení daně (§ 241)	682	144 894
Nesplněné oznamovací povinnosti v daňovém řízení (§ 243)	1	50
Porušení předpisů o nálepkách k označení zboží (§ 244)	56	1 116

Z hlediska dlouhodobého vývoje evidovaná kriminalita postupně klesá, u daňové kriminality lze však v jejím nápadu pozorovat v porovnání s předchozími roky setrvalý stav, resp. zvyšující se nápad.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (podle policejních statistik)

	§ 240	Škoda (v tis. Kč)
2014	858	8 572 074
2015	1015	7 957 739
2016	1043	5 686 096
2017	1107	3 980 480
2018	1296	3 746 824

Trestný čin **neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby** (podle policejních statistik)

	§ 241	Škoda (v tis. Kč)
2016	510	136 019
2017	660	156 291
2018	682	144 894

Trestný čin **nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení** (podle policejních statistik)

	§ 243	Škoda (v tis. Kč)
2016	0	0
2017	1	0
2018	1	50

Trestný čin **porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží** (podle policejních statistik)

	§ 244	Škoda (v tis. Kč)
2016	93	5 873
2017	89	1 172
2018	56	1 116

Pro páčání daňové kriminality (§ 240) v roce 2018 je nadále charakteristická zvyšující se sofistikovanost, organizovanost a zapojení mezinárodního prvku. Postih daňové kriminality tak klade nadále vyšší nároky jak na odbornost orgánů činných v trestním řízení, tak především na vzájemnou komunikaci mezi orgány činnými v trestním řízení a orgány daňové správy. V tomto směru důležitým prvkem v boji proti daňové kriminalitě (v oblasti daně z přidané hodnoty a spotřební daně) byl i v roce 2018 projekt Daňové Kobry (jak Centrální, tak i Regionální v rámci jednotlivých krajů), jako efektivní metody práce vedoucí ke zlepšení operativní výměny informací policejního orgánu a správce daně, jež za 4 roky od svého vzniku uchránil již více jak 10 mld. Kč.

Státní zastupitelství není členem projektu Daňové Kobry, působí zde ale tzv. neformální pracovní síť státních zástupců krajských, vrchních a Nejvyššího státního zastupitelství, specializovaných na daňovou kriminalitu, kteří se účastní pravidelných jednání Daňové Kobry a jejichž úkolem je výměna informací, identifikace aplikačních problémů vč. možných způsobů řešení a sjednocování právních názorů uvnitř státního zastupitelství.

Důležitým faktorem v boji proti daňové kriminalitě byla pak i nadále efektivnější kontrolní činnost správce daně, vycházející z účinnější komparace dat z kontrolních hlášení k dani z přidané hodnoty a elektronické evidence tržeb. Efektivnější kontrolní činnost má pak odraz ve zvýšené četnosti správcem daně podaných oznámení podle § 8 odst. 1 trestního řádu, ale především ve snižujícím se rozsahu způsobené škody, resp. rozsahu zkrácení daně.

Trestní oznámení správce daně (podle statistiky GFŘ)

	Počet kontrolovaných DS s doměrkem vyšším než 50.000,-Kč	Počet podaných TO	Podíl v %
2015	3083	1699	55,1 %
2016	3006	1659	55,2 %
2017	2843	2538	89,2 %
2018	2576	2189	85 %

S vyšší četností oznámení správcem daně se však jako limitující faktor negativně ovlivňující zejména rychlost trestního řízení i nadále jeví pravidla pro stanovení místní příslušnosti soudu, a tedy i státního zastupitelství, u daňových trestných činů, vyplývající z letité rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (viz usnesení ze dne 20. 12. 2001, sp. zn. 11 Nd 340/2001, ze dne 14. 6. 2011 sp. zn. 11 Td 29/2011, ze dne 9. 12. 2012 sp. zn. 11 Td 40/2012, ze dne 13. 11. 2013 sp. zn. 7 Td 59/2013 a další rozhodnutí), jako i Ústavního soudu (viz nálezy ze dne 31. 1. 2017 sp. zn. II. ÚS 4051/16, usnesení ze dne 3. 4. 2017 sp. zn. I. ÚS 6/17 a další rozhodnutí). Podle těchto rozhodnutí za místo spáchání trestného činu je třeba podle § 18 odst. 1 trestního řádu považovat místo, kde došlo k jednání pachatele naplňujícímu objektivní stránku trestného činu, ale i místo, kde nastal nebo měl nastat následek trestného činu. K naplnění obou z hlediska určení místní příslušnosti rozhodných znaků (tj. k jednání v podobě zkrácení daně i k trestněprávně relevantnímu následku

v podobě vzniku škody na dani) dochází právě u správce daně příslušného podle adresy sídla či místa podnikání daňového subjektu. Na tomto názoru nic nemění ani případné zjištění, že skutečné sídlo dotčené právnické osoby či místo podnikání OSVČ a místo uskutečnění zdanitelného plnění nejsou s uvedeným místem totožné.

Velké množství daňových subjektů (právnických osob) má své sídlo často zcela účelově a fiktivně zřízeno v Praze, příp. v dalších velkých městských aglomeracích a předmět činnosti fakticky vykonává v jiném místě. Patrný převažující trend k určování místní příslušnosti soudu, a tedy i státního zastupitelství, u daňových trestných činů podle sídla daňového subjektu, zapsaného v obchodním (či jiném veřejném) rejstříku a podle tomu odpovídajícího sídla správce daně, tak v důsledku vede k přetížení státního zastupitelství (shodně i policie, příp. i soudu) zejména v Praze.

Dne 31. 1. 2019

Mgr. Marek Přichystal